

Vergaderjaar 2008–2009

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 783

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 januari 2009

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij dertien fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC):

1. Richtlijn inzake orgaandonatie; (Kamerstuk 22 112, nr. 778)
2. Richtlijn inzake verhinderend vervalsing van geneesmiddelen; (Kamerstuk 22 112, nr. 779)
3. Verordening inzake geneesmiddelenbewaking; (Kamerstuk 22 112, nr. 780)
4. Verordening inzake patiënteninformatie; (Kamerstuk 22 112, nr. 781)
5. Richtlijn inzake benzinedamptugwinning; (Kamerstuk 22 112, nr. 782)
6. Mededeling inzake EU-strategie ten aanzien van Invasieve soorten;
7. Mededeling inzake voedselprijzen in Europa; (Kamerstuk 22 112, nr. 784)
8. Mededeling inzake coördinatie van het landbouwonderzoek; (Kamerstuk 22 112, nr. 785)
9. Richtlijn inzake belastingheffing spaartegoeden; (Kamerstuk 22 112, nr. 786)
10. Verordening inzake ratingbureaus; (Kamerstuk 22 112, nr. 787)
11. Mededeling inzake Onderwijs en Opleiding na 2010; (Kamerstuk 22 112, nr. 788)
12. Mededeling inzake nieuwe vaardigheden voor nieuwe banen; (Kamerstuk 22 112, nr. 789)
13. Mededeling inzake opbrengsten van georganiseerde criminaliteit. (Kamerstuk 22 112, nr. 790)

Ik hoop dat u er begrip voor hebt dat vanwege het kerstreces deze fiches later dan gebruikelijk aan u worden aangeboden.

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
F. C. G. M. Timmermans

Fiche: Mededeling inzake EU-strategie ten aanzien van Invasieve soorten

1. Algemene gegevens

Voorstel: Naar een EU-strategie ten aanzien van invasieve soorten

Datum Commissiedocument: 3 december 2008

Nr. Commissiedocument: (2008) 789

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=197701

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: SEC (2008) 2886 (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SEC:2008:2886:FIN:NL:PDF>)
Opinie IA niet opgesteld.

Behandelingstraject Raad: Rwg Milieu, Milieuraad (datum nog niet bekend)

Eerstverantwoordelijke ministerie: Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

2. Essentie voorstel

Deze mededeling over het streven naar een EU-strategie over invasieve soorten (IS) bespreekt het probleem van IS, alsmede strategieën ter preventie, bestrijding of beheersing daarvan. IS zijn soorten van uitheemse oorsprong (exoten), die door menselijk handelen fysieke barrières voor hun verspreiding (hebben) kunnen overwinnen (i.e.: zijn of kunnen worden geïntroduceerd) en waarvan populaties bedreigend zijn voor biodiversiteit, landbouw, vee, de menselijke gezondheid, veiligheid of de economie. Voorbeelden van IS in Nederland zijn de Amerikaanse rivierkreeft, de Amerikaanse ribkwal, het Aziatisch lieveheersbeestje, de Aziatische boktor (gereguleerd als planteziekte), de muskusrat en planten zoals de ambrosia, de grote waternavel en de kroosvaren. Een specifiek voorbeeld van een invasieve soort die gezondheidsproblemen kan veroorzaken is de tijgermug die (voor mensen schadelijke) virussen kan overbrengen.

De mededeling schat de huidige jaarlijkse IS-gerelateerde kosten in de EU op ten minste 12 miljard Euro. IS zetten ook de EU-doelstelling onder druk om «de achteruitgang van de biodiversiteit tegen 2010 een halt toe te roepen». Van de vijf belangrijke factoren die volgens het Millennium Ecosystem Assessment van de VN verantwoordelijk zijn voor achteruitgang van biodiversiteit vormen IS echter de enige factor waarvoor de EU geen omvattend instrumentarium heeft. De mededeling stelt, kortom, dat een aanpak van IS op EU-niveau dringend noodzakelijk is en schetst een aantal mogelijke opties voor het ontwikkelen van een EU-strategie voor IS.

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

Nee. De commissie neemt zich voor om in 2010 een definitief voorstel voor een EU-strategie in te dienen, dat erop is gericht het effect van IS op de Europese biodiversiteit aanzienlijk terug te dringen. In voorliggende

mededeling worden vier opties en maatregelen geschetst die de invloed van invasieve soorten op de biodiversiteit kunnen verminderen, in afwachting van een concreet voorstel.

- Optie A houdt in: *business as usual*; ofwel voortzetting van het gebruik van bestaand – minimaal – beleid, en waarmee IS-gerelateerde problemen niet afdoende kunnen worden aangepakt.
- Optie B houdt in: een maximale benutting van het bestaande beleids- en regelgevingskader (zoals benutting van de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid of grenscontroles).
- Optie B+ is een aanpassing van de bestaande wetgeving, waarbij de werkingssfeer formeel tot IS-gerelateerde kwesties zou worden uitgebreid.
- Optie C houdt in: de vaststelling van een specifiek en allesomvattend EU-rechtsinstrument.

Sommige van deze maatregelen kunnen meteen ten uitvoer worden gelegd, anderen vragen verdere voorbereiding.

Over de financiële gevolgen van de diverse opties A, B en C is nog weinig te zeggen. Wel is duidelijk dat er bij de opties B, B+ en met name C meer middelen (o.a. in verband met inspecties, handhaving en rapportages) nodig zijn dan bij optie A. De financiële gevolgen kunnen pas goed worden ingeschat indien de Commissie een concreet voorstel indient. Nederland is conform haar huidige IS-beleid, een voorstander van een strategie waarbij met een acceptabele inzet van capaciteit en financiële middelen, doelen kunnen worden bereikt. Dit houdt voor Nederland in dat de noodzaak voor (financiële) maatregelen ter preventie, bestrijding of beheersing van exoten mede afhangt van het risico van schade door introductie van een nieuwe soort.

4. Nederlandse positie over de mededeling

De probleemanalyse van de mededeling kan worden onderschreven. Nederland heeft zelf reeds een impuls gegeven voor een nationale aanpak van het exotenprobleem d.m.v. de aan de TK gezonden Beleidsnota Invasieve Exoten (Vergaderjaar 2007–2008, 26 407, nr. 27). Niettemin wordt zeker ook een grensoverschrijdende aanpak van dit probleem, i.e. op EU-niveau, wenselijk geacht. Zo laat de casus van de tijgermug – komt binnen met import van planten – zien dat bijvoorbeeld voor invasieve soorten die bedreigend kunnen zijn voor de volksgezondheid er geen EU-aanpak bestaat. Nederland is in beginsel wel voorstander van een selectieve EU-aanpak, dat wil zeggen, een strategie die zich vooral richt op invasieve exoten die daadwerkelijk schadelijk zijn. Over de opties kan het volgende worden opgemerkt:

- Optie A: niet wenselijk, want strijdig met de lijn van het huidige Nederlandse IS-beleid (i.e.: Beleidsnota Invasieve Exoten).
- Optie B: door deze optie blijven er, zoals de Commissie ook stelt, ongewenste onduidelijkheden bestaan.
- Optie B+: deze optie is het meest in lijn met het huidige Nederlandse IS-beleid (i.e.: Beleidsnota Invasieve Exoten).
- Optie C: dit is een vergaande optie die mogelijk veel extra lasten met zich meebrengt.

In beginsel ligt optie B+ het meest in lijn met het huidige Nederlandse IS-beleid. Wel is duidelijk dat er bij de opties B, B+ en met name C meer inzet en middelen nodig zijn (o.a. i.v.m. inspecties, handhaving en rapportages) dan bij optie A. Anderzijds zullen bij optie A de ecologische en maatschappelijke kosten als gevolg van IS nog ernstiger kunnen worden.